REDACTIUNEA,
Administratiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administraţiune Braşov şi la următoarele
BIROURI de ANUNŢURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nur. Augenfeld & Emeric Lesser, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-korut).
Preţul inserţiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare ...
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 c...
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România şi străinătate.
Pe un an 40 franci, pe şase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Braşov;
Administraţiunea, Piaţa mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe şase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe şase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 210. Braşov, Miercuri 24 Septemvrie (7 Octomvrie) 1908.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octomvrie st. v. 1908

se deschide nou abonament pe cuartalul trei al anului, la care învităm pe toţi amicii şi sprijinitorii foiei noastre.

Preţul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe şese luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Pentru România şi strĕinătate: Pe un an 40 franci, pe şease luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

ADMINISTRAŢIUNEA

Grave evenimente în Balcani.

Două evenimente de mare importanţă politică s'au petrecut în zilele ultime, una privitoare la cestiunea anexiunei Bosniei şi a Herţegovinei şi alta la declararea independenţei Bulgariei.

Pressa din statele apusene adusese aceste cestiuni în legătură. Foile engleze cu deosebire susţineau că Austro-Ungaria favorisează planurile bulgare de a scăpa de vazalitate şi umblă anume să încurce lucrurile şi să nască divergenţe între Bulgaria şi Turcia, ca să poată ea de altă parte să procedă la anexiunea formală a Bosniei şi Herţogovinei.

Aceste fapte presupuse s'au împlinit cu-o restricţiune, care restricţiune însă nu schimbă nimic din gravitatea lor.

Austro-Ungaria nu va proclama anexiunea Bosniei cu ocaziunea rostirei discursului tronului la primirea delegaţiunilor; de fapt însă a făcut cunoscut puterilor, că se gândeşte a crea în provinciile ocupate „stări definitive“, şi aceasta »fără de a schimba relaţiunile existente deja de treizeci de ani“. Iniţiativa de a comunica marilor puteri semnatare ale tratatului de Berlin aceasta hotărâre a guvernului austro-ungar a luat'o însuşi Majestatea Sa monarchul, adresând scrisori autografe preşedintelui Republicei franceze şi Regelui Italiei, in care le comunică hotarârile luate.

De altă parte Bulgaria a proclamat independenţa sa, dar nu vrea să tragă încă consecenţele estreme din aceasta proclamare. Se asigură adecă, că guvernul din Sofia stărue ca Bulgaria să se mulţumească a se şti independentă şi să amâne proclamarea sa de regat pe alte vremuri mai favorabile.

Dacă avem în vedere, că numai de curând principele Ferdinand al Bulgariei a fost primit cu onoruri deosebite şi în modul cel mai cordial de monarchul Austro-Ungariei la Budapesta, ceea ce a încurajat foarte mult pe Bulgari a procede cum vedem că proced, atunci trebue să mărturisim, că de fapt există un oarecare „junctim“, între atitudinea celor dela Viena în cestiunile orientale şi între declararea independenţei bulgare. Aceasta o documentează şi limbagiul în genere foarte amical al ziarelor din Viena şi Budapesta faţă cu Bulgaria şi nizuinţele ei de deplină emancipare.

Restricţiunile şi cautelele, ce se iau din ambele părţi în cestiunea anexiunei provinciilor ocupate şi a proclamării independenţei Bulgariei, sunt în fond numai nişte măsuri de precauţiune formale, vremelnice, în considerarea situaţiunei generale politice; în fond însă e clar şi limpede, că Austro-Ungaria consideră Bosnia şi Herţegovina ca ţări ale sale, ca şi când le-ar fi anexat deja de mult, iar Bulgaria la rândul ei nu se va sfii de a trage consecinţele cele mai extreme din proclamarea independenţei sale. Deja se anunţă că principele Ferdinand şia luat titlul de Ţar al Bulgariei.

Se naşte acuma întrebarea ce atitudine vor observa marile puteri semnatare în cestiunea anexărei Bosniei, apoi în cestiunea proclamărei independenţei Bulgariei. In deosebi toată lumea politică şi diplomatică aşteaptă cu încordare să vadă cum se va pune Turcia faţă cu cele ce s'au petrecut în Târnova şi în Sofia.

Ziarele oficioase austro-ungare par a nutri speranţa, că comitetul junilor Turci, care domină azi în Stambul, se va înmuia şi se va împăca cu faptele împlinite în Bulgaria. Ni-se par însă puţin întemeiate aceste speranţe, dacă vom avea în vedere, că noul ambasador turcesc la Berlin Osman Nizami-paşa, care e în măsură a cunoaşte dispoziţia înaltei Porţi, a declarat, că Turcia nu va consimţi nici-odată cu declararea independenţei Bulgariei. Complicaţiunile cele mai grave se pot naşte aşadar peste noapte.

Despre alegerea noului episcop al Caransebeşului ni-se mai comunică din Caransebeş următoarele: P. S. Sa episcopul Papp a sosit la Caransebeş în preziua actului alegerii, fiind întâmpinat la gară de membrii consistoriului şi ai sinodului. Actului alegerei a premers liturghia solemnă, oficiată cu mare asistenţă şi chemarea Duhului sfânt asupra lucrărilor sinodului electiv. Alegerea a decurs în cea mai mare ordine şi linişte. Făcându-se scrutiniul voturilor date s'a constatat că Prea Cuvioşia Sa archimandritul Filaret *Musta* a întrunit 41 voturi, iar protosincelul Dr. I. *Olariu* 13 voturi. Trei buletine au fost albe. Pe basa voturilor date a fost declarat episcop ales al Caransebeşului P. C. Sa archimandritul Filaret Musta. Membrii sinodali au făcut mari ovaţiuni noului episcop. La adresa noului episcop au sosit în decursul zilei de Duminecă şi Luni număroase telegrame de felicitare din toate diecezele gr. or. române. — *r*.

Ambasadorul austriac din Roma la regele Italiei. Din Roma se anunţă, că ambasadorul austro-ungar Luetzow, a plecat pe neaşteptate la Racconigi, unde va fi primit de regele Victor Emanuel. Se presupune, că această audienţă e în relaţiune cu apropiata anexare a Bosniei şi Herţegovinei de cătră Austria.

O altă telegramă anunţă, că ambasadorul Luetzow duce regelui Italiei o scrisoare autografă a împăratului Francisc Iosif, privitoare la politica Austriei în toate chestiunile politice orientale.

Convenţia comercială română-austriacă Guvernul român, scrie »Neue Fr. Presse«, a cerut amânarea tratativelor pentru convenţiunea comercială cu Austro-Ungaria. Delegaţii români trebuiau să se afle la 5 Octomvrie n. la Viena. Totuşi guvernul român a cerut ca tratativele să înceapă deabia la 19 Octomvrie n. Deoarece guvernul austriac vrea ca convenţia cu România să se discute în Parlament în acelaş timp cu convenţia cu Serbia, s'a comunicat guvernului român, că o amânare prea mare nu e primită bine la Viena. E probabil, că ambele guverne se vor înţelege, ca deschiderea conferinţei să aibă loc la 12 Octomvrie. Amânarea aceasta e pusă in legătură cu faptul că delegaţii români nu erau in Bucureşti şi de aceea n'au putut ţine conferinţe prealabile... Cum se înţelege dela sine, în România *s'a renunţat* (?) *la speranţa încheierei unei convenţiuni veterinare*, dar guvernul român îşi dă silinţele, să găsească un debuşeu pentru exportul unei oare-cari cantităţi de carne.

Cestiunile la ordinea zilei.

Că se pregătesc reforme însemnate în Bosnia şi Herţegovina o dovedeşte vădit ştirea foarte importantă, că împăratul *Francisc Iosif* a trimis prin ambasadorul austro-ungar dela Paris conte Khevenhüller o *scrisoare autografă* preşedintelui republicei franceze *Fallières*. In aceasta scrisoare monarhul vorbeşte despre stările generale în Orient şi despre interesele de stat deosebite ale Austro-Ungariei; apoi se aminteşte despre necesitatea ce se poate ivi, ca *„Austro-Ungaria să creeze în Bosnia şi Herţegovina în privinţa formală stări definitive*, cari *nici într'un fel n'ar involva o schimbare în raporturile faptice*, ce există de 30 de ani«.

Foile franceze cred că acest pas, care se presupune că l'a făcut monarhul Austro-

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Becquer.

Brăţara de aur.

Trad. de *C. Cioflec*.

I.

Ea era frumoasă, frumoasă de frumseţa aceia, care dă ameaţeala, de frumseţa care nu se aseamănă întru nimic aceleia cu care închipuirea noastră învălue pe îngeri, şi care cu toate acestea, este o frumseţă supranaturală; frumseţă drăcească, pe care uneori diavolul o îngădue unor fiinţe pentru a-şi face din ele instrumente pe pământ. El o iubia, o iubia cu iubirea aceia, care nu cunoşte nici frâu, nici hotar; el o iubea cu iubirea aceia, în care cauţi fericirea şi care nu crează decât martiri.

Ea, capricioasă, capricioasă şi estravagantă ca toate femeile din lume.

El, superstiţios, superstiţios şi îndrăsneţ, ca toţi oamenii din vremea lui.

Ea se numea Maria Antunez. El Petru-Alphonso de Orellano.

Erau amândoi din Toledo şi locuiau în oraşul, care i-a văzut născându-se.

Tradiţiunea, care ne-a transmis această poveste minunată, nu spune nimic alta privitor la personagiile cari i-au fost eroii.

Cât despre mine, în calitatea mea de cronicar conştiincios, eu nu voiu mai adăoga nici măcar un cuvânt, ca să-i caracterisez mai bine.

II.

El o găsi într'o zi plângând şi o întrebă: »De ce plângi?«

Ea îşi şterse ochii, îl privi fix, scoase un oftat şi prinse iar a plânge.

Petru, apropiindu-se atunci de Maria, îi luă o mână, se răzimă cu cotul de balconul arab, din care ea privea cursul apei, şi-i zise: »De ce plângi?«

Tagul se sucea gemând supt terasă, între stâncile pe cari stă oraşul imperial; soarele scăpăta după munţii din apropiere, abureala nopţii plutea ca un văl de azur; şi singur, sgomotul monoton al apei întrerupea tăcerea adâncă. Maria strigă:

— Nu mă întreba de ce plâng, nu mă întreba, căci nu ţi-aşi şti răspunde şi nici tu nu mai înţelege. Sunt doruri, cari se închid în inima noastră de femee fără să le arate ceva, decât doară vre-un suspin; idei nebuneşti, cari ne străbat închipuirea fără ca buzele să îndrăsnească a le formula; fenomene neînţelese ale naturei noastre misterioase, pe cari bărbatul nici nu şi-le poate închipui măcar. Te rog, nu mă întreba de pricina durerii mele; de ţi-aş desveli-o, ai isbucni în râs.

Când vorbele acestea îi periră pe buze ea îşi plecă capul, iar el îşi reînoi întrebările.

Rupând în cele din urmă tăcerea îndărătnică, îi zise cu glas înăbuşit şi întrerupt:

— Tu o vreai, e o prostie care te va face să râzi; dar n'are a face. Ţi-o voiŭ spune, fiind-că o doreşti. Ieri întram în biserică. Se celebra serbarea Maicii Preciste. Chipul ei, aşezat deasupra altarului celui mare pe un piedestal de aur, răspândea par'că foc. Sunetele tremurătoare ale orgii se răspândeau în incintă; iar în altar preoţii intonau *Salve Regina*. — Mă rugam; mă rugam absorbită în gânduri pioase, când maşinaliceşte îmi ridicai capul şi privirea mi-se îndreptă spre altar. Nu ştiu pentru ce, ochii mi-se fixară atunci asupra chipului... nu... nu asupra chipului. Mi-se fixară asupra unui obiect, pe care până atunci nu l observasem, un obiect, care, fără ca să mi-l pot explica, îmi atrăgea asupra lui toată atenţiunea. Nu râde... Obiectul acela era cercul de aur, pe care Maica Domnului îl poartă la unul din braţele sale, acela pe care se odihneşte dumnezeescul ei fiu... Imi întorsei privirea şi începui din nou a mă ruga.. Cu neputinţă! Ochii mi-se îndreptau fără să vreau spre acelaşi punct. Luminile altarului reflectându-se în miile de facete ale diamantelor brăţărei, îl reproduceau într'un chip uimitor. Milioane de scântei roşii şi albastre, verzi şi galbene fluturau în jurul pietrelor, ca un vârtej de atom de foc, ca un ameţitor ocol al acestor duhuri ale flacărilor, cari orbesc prin strălucirea lor, şi prin iuţeala lor ameţitoare. — Ieşii din biserică; mă înapoiai acasă; dar venii cu o idee fixă. Mă culcai şi nu putui durmi. Noaptea îmi păru vecinică, atât eram de stăpânită de gândul acela. In zorii zilei pleoapele mi-se închiseră, şi ai crede-o tu, chiar şi în somn vedeam trecând şi dispărând, trecând din nou o femee, o femee brună şi frumoasă, care purta brăţara de aur şi de pietre scumpe. O femee da; căci nu mai era Prea Curata pe care o venerez şi înaintea căreia mă umilesc; era o femee, o femee ca mine, care mă privea şi râdea bătându-şi joc de mine. »Il vezi? — părea că-mi zice, arătându-mi brăţara, — cum străluceşte! N'ai zice că-i o coroană de stele smulsă din cer într'o noapte de vară! Il vezi? dar nu-i al tău; nu va fi nici-odată al tău, nici odată.. Vei avea poate mai frumoase, mai bogate, de e cu putinţă; dar pe acesta, pe acesta care străluceşte într'un chip atât de fantastic, atât de fermecător... nici-odată... nici-odată!« Mă trezii; însă cu aceeaşi ideie fixă aici, atunci ca acuma asemenea unui cui arză-

Ungariei la toate marile puteri, trebue să aibă mari consecenţe în împrejurările actuale. In Paris dispoziţiunea e contra unei eventuale anexiuni a Bosniei şi Herţegovinei.

*

Ceva despre Bosnia şi Herţegovina. Toată pressa europeană se ocupă de cestiunea anexiunei Bosniei şi a Herţegovinei de către Austro-Ungaria. Intr'un articol, care de sigur i-a fost inspirat dela oficiul de externe din Viena, »N. Fr. Presse« se ocupă cu această cestiune.

»Mişcarea pentru anexiune«, zice numita foaie, »s'a născut mai întâiu în Bosnia, unde s'a deşteptat dorinţa de a nimici agitaţiunile pansârbeşti pentru despărţirea provinciilor ocupate de monarchia austro ungară. Dar şi planul de a aplica în Bosnia selfgovernement-ul reprezentativ, a dat naştere ideii de a delătura înainte de toate neclarităţile privitoare la dreptul public şi la dreptul ginţilor.

Dar anexiunea nu e singura metodă de a face, ca toată poporaţiunea Bosniei să ştie că aceste ţări sunt pentru totdeauna legate de monarhia habsburgică. Monarchia austro-ungară are deplina administraţie în ţările ocupate înăuntru, iar în afară nu e datoare să dea seamă nimănui«.

...»Ocupaţiunea a fost dela început anexiune. Contele Iuliu Andrassy a fost întrebat, dacă ocupaţiunea va înceta vre'odată. »De sigur«, răspunse el, »ea va înceta când va înceta şi cestiunea orientală«. In această glumă se cuprinde anunţarea anexiunei, care a fost numită ocupaţiune şi n'a lăsat Sultanului din Bosnia mai mult, decât cât are Impăratul Austriei din Ierusalim, — adecă titlul*). Ocupaţiunea n'a fost decât terminul cel mai blând pentru anexare, o cruţare a înaltei Porţi. Fructul anexiunei va fi cules de guvernul austro-ungar numai atunci, când aceasta se va putea săvârşi fără de ceartă iritantă...

Articolul face imputări Englezilor de azi ai regelui Eudard, că s'amestecă în politica bosniacă a Austro-Ungariei, dupăce marii bărbaţi de stat din epoca reginei Victoria: Salisbury şi Dissneli aşa zicând au împins Austro-Ungaria în Bosnia, apoi încheie aşa: »Monarhia noastră prin aceea că aşteaptă momentul favorabil spre a pronunţa cuvântul anexiune nu arată slăbiciune. Dar ar fi rău a tăinui lucrul. Toată lumea să ştie, că nu vom lăsa niciodată din mână Bosnia şi că voim a-o lega de noi şi prin dreptul public. Numai momentul e nesigur, nu şi hotărârea şi fapta«.

*

Proclamarea independenţei Bulgariei întâmplată eri în Târnova este privită în Viena ca o urmare a afacerei Gheşov. Bruscarea acestui agent diplomatic bulgar, nepoliteţa cu care Poarta s'a purtat faţă de el, umilindu-l, a fost o mare greşeală, care acuma îşi are urmarea sa neplăcută pentru Turci. Tocmai s'aştepta aplanarea divergenţelor între Turcia şi Bulgaria. Guvernul bulgar lucrase un *memoriu*, care esplica aceste divergenţe şi modul aplanării lor. Se pregăteau să meargă deputaţiuni bulgare în Turcia şi turceşti în Bulgaria spre a manifesta împăcarea dintre ambele state. Când iată că prin bruscarea agentului Gheşof, au fost de-odată curmate toate aceste bune porniri şi înlocuite iarăş de încordarea de mai înainte. De aceea se crede în amintitele cercuri vieneze, că declararea independenţei Bulgariei nu e decât o consecenţă a afacerei Gheşof.

*) Impăratul Austriei se numeşte în titulatura sa şi Rege al Ierusalimului, deşi n'are acolo nici o putere.

O convorbire cu noul ambasador al Turciei la Berlin, Nizami Paşa, a avut zilele acestea un redactor al ziarului »Neue Freie Presse«. In această convorbire s'au atins toate cestiunile, cari stau în legătură cu proclamarea constituţiunei în Turcia. Cu privire la faimele ce s'au lăţit despre apropiata *anexare a Bosniei şi Herţegovinei* din partea Austriei diplomatul turc a spus în mod foarte reservat, că n'are cunoştinţă despre o atare intenţiune a Austriei şi prin urmare toate conclusiunile, cari s'au tras în urma acestor faime în ce priveşte atitudinea Turciei faţă de Austro-Ungaria sunt nebasate. Cu privire la relaţiunile încordate între *Bulgaria şi Turcia* Nizami Paşa a spus următoarele: Nu cred ca să se înceapă un răsboi între Turcia şi Bulgaria. Casul de litigiu în ce priveşte cestiunea căilor ferate orientale se va supune arbitriului puterilor semnatare. Hotărârea aceasta trebue aşteptată. Sunt convins că nici Bulgaria, dar nici Turcia nu e aplicată să înceapă un răsboiu. Intre amândouă popoare există o deplină armonie... însă — continuă cu voce mai ridicată diplomatul turc — *guvernul turcesc nu-şi va da nici când consimţământul ca Bulgaria să se declare independentă..* «

Adunarea poporală de a Şebeşul-săsesc.

Sebeş, 5 Octomvrie a. c.

Adunarea poporală convocată la Sebeşul săsesc pe ziua de 4 Oct. s'a ţinut, luând parte 4000 de oameni.

Dintre deputaţi au luat parte Dr. *Vlad*, Dr. I. *Maniu*. Primirea deputaţilor în gara Vinţul de jos a fost impunătoare. La gară a ieşit întru întâmpinarea lor un şir de trăsuri şi vre-o 30 călăreţi. In trăsura primă împodobită cu flori au ocupat loc deputaţii Dr. Vlad şi Dr. Maniu. după dânşii un şir de trăsuri şi călăreţi.

In capătul Sebeşului i-au aşteptat mii de oameni iar advocatul d-l *Ioan Bojiţă* i-a bineventat prin o vorbire mişcătoare.

Adunarea s'a ţinut în piaţa mică. Preşedinte al adunării a fost aclamat venerabilul advocat d-l Ioan *Bojiţă*, care dă cuvânt d-lui *Dr. Liviu Lemenyi.*

D-l *Lemenyi* prin o vorbire aleasă desfăşură situaţia politică actuală şi termină rugând poporul să ţină cu sfinţenie la steagul partidului naţional, mai ales în aceste timpuri epocale, prin cari trecem.

După dânsul a vorbit inimosul nostru dep. Dr. *A. Vlad* criticând aspru guvernul actual, care şi-a uitat făgăduinţa făcută poporului, înainte de a lua frânele guvernării şi arătând apucăturile guvernului în cestiunea votului universal

A luat cuvântul apoi iubitul nostru poet d-l *O. Goga*, care a vorbit cu atât simţ şi într'un stil aşa de înflorit, încât a mişcat inimile ascultătorilor până la lacrimi.

După dânsul a vorbit distinsul nostru deputat *Dr. I. Maniu*, care asemenea critică guvernul arătând »âteva din apucăturile lui faţă de popor şi mai ales faţă de poporul român. O însufleţire mare a produs cu vorbirea sa d-l *Dr. Comşa*, inimosul nostru medic dela Sălişte.

In sfârşit d-l advocat *Dr. Lazar* ceteşte textul unei telegrame, care s'a espedat Cabinetului M. Sale.

Preşedintele, d-l Ioan *Bojiţă*, închide adunarea mulţumind poporului, care s'a presentat în număr aşa frumos şi s'a purtat şi în o ordine aproape militărească.

După adunare s'a luat o masă comună în sala hotelului »Leul de aur«, unde asemenea s'au ţinut mai multe toaste, dintre cari amintesc pe a d-lui Dr. Liviu Lemenyi în sănătatea deputaţilor, pe a părintelui Zevedeiu Murăşan în sănătatea deputaţilor şi a d-lui Lemenyi şi alţii.

Argus.

Din Budapesta.

Sâmbătă, în 3 Octomvrie n. 1908

Câtă neruşinare şi nesoriositate! — Licitarea »patriotismului«. — Noi nu luptăm în destul.

Puţini oameni din ţara 'ntreagă vor fi fost şi sunt aşa de naivi să creadă, că partidele dela putere vor fi aplicate să aducă *din propria lor voie* o lege, care să corăspundă dreptăţii, care să deie tuturor cetăţenilor drepturile ce li-s'ar cuveni.

Trebuie să vină o putere din afară, trebuie să vină zguduiri pentru a-i sili pe ceice pe nedrept s'au înstăpânit pe întreaga putere, să împartă această putere cu toţi câţi poartă greutăţile acestei ţări.

Aceste puteri, cari ar putea sili partidele din coaliţie să ne dea şi nouă drepturi, ar fi: *Coroana, apoi acţiunea celorce nu vreau să mai sufere minciuna, că într'o ţară ar putea să fie un popor mai privilegiat decât altul, şi în fine spiritul timpului*, care a silit şi pe Coroană să ajungă la ideia să introducă votul universal în amândouă ţările ce le stăpâneşte.

Cumcă dela partidele Coaliţiei nu putem aştepta nici un sâmţ de dreptate, ci numai atâta cât vor putea cei trei factori, amintiţi mai sus, stoarce dela ele, se vede şi din decursul scandalos de uşuratic al conferenţei, ce a ţinut'o Miercurea trecută partidul cel mai număros, în fiinţa de faţă a marelui scamator şi falsificator de vot universal, contele Andrassy.

Cunoaştem informarea ce a dat'o şi argumentarea »contelui negru« în acea conferenţă. Foile maghiare mai ştiu să spună, că la sfârşitul consfătuirii cei mai mulţi independişti s'au văzut *convinşi* (!) despre bunătatea pluralităţii.

Noi însă nu credem, că numai atâta ar fi fost toată informaţiunea ce a dat'o cât s'a dat publicităţii despre ea, Andrassy, ci va fi fost de bună samă vorbă şi despre lupta ce-o poartă guvernul cu coroana, căci altcum nu ştim de ce nu ş'ar permite Andrassy un compromis, prin care să lege dreptul de vot de cunoaşterea limbii maghiare, şi mai presus de toate nu ştim de ce e de lipsă, ca şi după conferinţa asta să mai meargă deputaţii »independişti« în grupuri de câte 30 de inşi la Kossuth, ca să-i »capaciteze«.

— Foile plătite de guvern se întrec şi în cestiunea dreptului electoral în *licitarea patriotismului*, sub care cuvânt în Pesta se înţelege favorizarea unei părţi din locuitorii ţării.

Aşa »P. H.« cere, ca la desbaterea proiectului să se ia în considerare, că nici planul lui Kristoffy n'a dat drept de vot celor ce nu ştiu scrie şi ceti. A doua propunere ar fi că, dacă partidului patruzecişioptist nu-i trebue la nici un caz programul propriu, care spune, că votul să se lege de »cunoaşterea limbei maghiare«, cel puţin să se facă aşa, că cel ce ştie scrie şi ceti în limba maghiară să aibă *două voturi* (de ce nu trei?).

— »Népszava« organul partidului social-democrat publică în numerele mai nouă următorul apel: »Fraţilor! In locul votului *obştesc, egal şi secret* guvernul vrea să înainteze dietei votul *plural, deschis, mijlocit.*

Partidul patruzecişioptist, *al cărui program cere, ca fiecare deputat să pretindă votul universal şi secret*, aproape unanim aderează la planul jăfuitor de drepturi al guvernului. Acei deputaţi, a căror mare majoritate a promis în mari adunări poporale, că vor sta pe partea votului obştesc, egal şi secret, *c'o făţişe neruşinare* vor părtini guvernul.

Este deci aproape sigur, că va ajunge înaintea parlamentului planul blăstămat al guvernului, *cu votare plurală şi deschisă* Comitetul central al partidului nostru *a decis, că pe Duminecă, după prezentarea în parlament a proiectului de lege electorală*, să concheme o adunare extraordinară de partid.

Unica ordine de zi a adunării va fi: *Holărârea muncitorimii faţă de proiectul de drept de vot plural, deschis şi mijlocit.*

Provocăm toate organizaţiile ţării, *fără esceptiune*, să-şi aleagă neamânat trimişii şi să-i anunţe la secretariatul partidului.

Pentru întreaga muncitorime a ţării e de-o nesfârşită însemnătate hotărîrea acestei adunări; avem deci nădejde, că fiecare organizaţie se va reprezenta.

Conducerea partidului social-democrat din Ungaria.

Se mişcă şi se sbuciumă toţi în toate părţile, numai noi nu ne punem toate puterile, ca să protestăm şi strigăm din toate părţile, că ni se face o nedreptate, care ne va costa iarăşi zeci de ani de luptă amară.

Nu de aceia-i vorba acum ca să ne îngrijim ce să facem *dupăce se va primi* acel proiect păcătos, dupăcum scrie hibridul Dr. E. B. în »Telegraful Român«, ci e vorbă să ajutăm din răsputeri, spre a împiedeca ca acest plan să devină lege.

STIRILE ZILEI.

— 23 Septemvrie v.

La balul de curte dat din incidentul vizitei părechei regale spaniole au luat parte şi episcopii Dr. Radu şi Dr. Hossu, apoi deputaţii naţionalişti: Dr. T. Mihali, C. Brediceanu, I. Maniu şi I. Ciocan şi d-l Anton Mocsonyi.

Suveranii spanioli la Viena. Regele şi regina Spaniei au făcut Duminecă dimineaţa o plimbare cu automobilul prin oraş şi au făcut vizite arhiducilor şi arhiduceselor. La ora 1 după amiazi au luat prânzul la arhiducele Frideric. Regele a plecat noaptea la Dresda.

Producţiune teatrală în Sebeş. *Reuniunea „Andreiana" a meseriaşilor şi comercianţilor din Sebeşul-săsesc* a aranjat Duminecă seara în 4 Oct. n. din incidentul adunării poporale o producţiune teatrală cu joc, la care a luat parte aproape toată inteligenţa din loc şi jur. S'a jucat piesa *„Nepotul răsfăţat"* de Kotzebue. Toate rolurile au fost jucate binişor, iar d-şoara *Lucreţia Santeiu* şi d-l *Boldor* au fost în multe rânduri aplaudaţi. S'au jucat în sfârşit jocurile noastre naţionale »Căluşerul« şi »Bătuta«, după care apoi oaspeţii şi-au petrecut animat până 'n zori de zi. — *Argus.*

Un jubileu de 75 ani de existenţă a serbat în ziua de 12 Septemvrie liceul 1-iu din Chişineu. Cu ocazia acestui jubileu preotul Laşcov a publicat un volum de 575 pag., cuprinzând istoria complectă a acestui liceu după actele oficiale şi după istorisirile personale ale profesorilor şi elevilor liceului. Din acest volum se vede, că liceul a jucat un rol foarte important nu numai în cultura Basarabiei, ci şi în istoria Rusiei. Chiar din primul an *în liceu se învăţa limba moldovenească.* Câtiva ani învăţarea limbei moldovene era obligatorie apoi a devenit facultativă şi elevul era liber să înveţe limba moldoveană sau cea germană. Cum majoritatea elevilor erau moldoveni, de aceea elevii preferau să înveţe limba maternă şi nu cea germană. Motivul, pentru care s'a introdus in liceu învăţarea limbei moldovene era că liceul avea menirea să dea Basarabiei oameni, ce vor ocupa funcţiuni publice şi deci, ca atari, ei trebuiau să înveţe limba Moldovenilor. Până în 1845 directorii liceului erau schimbaţi în fie-care an şi numai pe urmă directorii au devenit stabili, când a fost numit ca director Nelidov, tatăl actualului ambasador rus din Paris (înainte a fost în Constantinopol). Liceul acesta de atunci a suferit toate transformările, ce le-au suferit şi liceele din întreaga Rusie. Cam pe timpul răsboiului din 1877—1878 s'a suprimat în liceu învăţătura limbei moldovene.

Holera în Rusia. Direcţiunea generală a serviciului sanitar român a fost înştiinţată telegrafic de autorităţile din Basarabia, că în câteva localităţi din acel ţinut s'au ivit cazuri suspecte de boală ce pare a fi holeră.

— Agenţia telegrafică din Petersburg spune, că de la 25 Septembrie st. n. până la 1 Octomvrie st. n. în tot imperiul au fost 3251 cazuri de holeră cu 1571 decese. Săptămâna trecută au fost 4922 cazuri cu 2281 decese. Guvernamentele Estoniei, Witebsc şi oraşul Varşovia sunt declarate bântuite de holeră. Dela isbucnirea epidemiei au fost 19,512 cazuri cu 8947 decese.

Dela »Mugurul« însoţire economică-comercială primim spre publicare următoarea convocare: Membrii însoţirei econ.-com. »Mugurul« se invită prin aceasta la *I-a adunare generală extra-ordinară*, care se va ţinea în Elisabetopol (Erzsébetváros) în 16 Octomvrie st. n. a. c. în localitatea filialei institutului de credit şi economii »Racoţana« la oarele 11 a. m. cu următoarea ordine de zi: Modificarea §§-ilor din statute *a*) referitor la responzabilitatea membrilor însoţirei; *b*) referitor la repăşirea membrilor. *Elisabetopol*, în 5 Octomvrie 1908. *Direcţiunea.*

Comisiunea verificătoare a comitatului Sibiiu va ţinea şedinţe în 19 şi 20 Octomvrie n. c. în biroul protonotarului comitatens, în scopul compunerei, respective rectificării listei viriliştilor adunării municipale pe anul 1909. Cei îndreptăţiţi să li se compute darea îndoit, au să se prezinte deci în faţa comisiunei, ori să-şi dovedească în scris îndreptăţirea, căci altcum vor fi

---

tor, ideie diavolească, neînvinsă, inspirată fără îndoială de Satana însuşi... Ei bine? tu taci, îţi apleci capul... nebunia mea nu te face să râzi?

Petru, cu o mişcare convulsivă, strânse mânerul sabiei, îşi ridică capul şi zise cu glas înăbuşit:

— Care-i Preacurata, care are brăţara?

— Cea de pe tabernacol, — bâlbăi Maria.

— Cea de pe tabernacol! — repetă tinărul cu un accent de groază; Preacurata de pe tabernacolul catedralei, şi în trăsăturile lui se oglindi starea sufletului său îngrozit. Ah! de ce nu-i o altă Preacurată? urmă el cu un accent pătimaş! Pentru ce nu o are metropolitul pe mitra lui, regele pe coroana lui, ori diavolul între ghiarele sale. L'aşi smulge pentru tine, de m'ar costa viaţa ori cerul; dar dela Fecioara de pe tabernacol, sfintei noastre patroane, eu care m'am născut în Toledo, cu neputinţă! cu neputinţă!

— Niciodată — murmură Maria cu glas abia înţeles, niciodată!

Şi prinse iarăşi a plânge.

Petru fixă o căutătură stupidă la curentul de apă, la curentul care trecea şi trecea fără încetare pe dinaintea ochilor lui buimaci, sfărâmându-se deasupra terasei între stâncile, peste cari zace cetatea împărătească.

(Va urma.)

despoiați de favorul acordat din partea legii. Conspectele, cari servesc de bază la compunerea listei viriliştilor, vor fi expuse spre examinare în biroul protonotarului comitatens din 10 până în 17 Oct. n.

Concert. Mâne, Miercuri, va avea loc în sala Redutei orașului concertul dat de d-şoara Adele *Umling.*, cunoscuta și simpatica cântăreață de concerte. In programul bogat găsim cântece de Schubert, Schumann, Brahms, *G. Dima*, R. Lassel, E. Wolff și Hugo Wolf. Acompaniamentul va fi susținut la pian de d-l prof. R. Lassel. Inceputul concertului la oarele 8 seara. Biletele de întrare se află în depozit la librăria Hiemesch.

Dela magistratul orașului primim spre publicare următorul aviz: Fiindcă pe teritoriul orașului nostru locuesc foarte mulți servitori și servitoare, cari sunt încă obligați de a frecventa școala, facem atent publicul a se conforma cu toată stricteța dispozițiunii §-lui 29 din lege privitoare la servitorime, care dispune, că stăpânul este obligat a îngriji, ca servitorii și servitoarele, ce se află la el în serviciu, până la etatea de 15 ani să aibă posibilitatea de a frecventa școala. In caz când stăpânul nu și-ar îndeplini acest obligament, se vor aplica contra dânsului pedepsele prescrise prin legea pentru școalele poporale. Pentru servitoarele încă obligate la frecventarea școalei se va ținea și în anul curent școlar instrucțiune în școala elementară de stat pentru instruirea fetelor. Inscrierile au a se face cât mai curând. Adeverința despre primirea în școală este a se păstra și a se prezenta, când va cere-o vre-un organ orășenesc, esmis anume spre acest scop.

Femeile în balon. Printre parizienele elegante, aerostatica câștigă din ce în ce mai mulți aderenți. Numărul doamnelor, cari nu se mulțumesc cu admirarea platonică a succeselor altora, ci cari fac ele însele ascensiuni, crește din zi în zi. Imprejurarea aceasta a determinat înființarea unui club al aeronautelor, »*Club aeronautique.*« Scopul acestui club e organizarea de ascenziuni. Dintre doamne, aceia care a făcut cel mai mare număr de ascenziuni este d-na Surcouff, soția cunoscutului inginer Surcouff, care a străbătut sute de mile prin aer, cele mai multe în timp de furtună. Cunoscuta artistă Emilienne d'Alencon a devenit o aeronaută pasionată. Ea a făcut Dumineca trecută prima ascensiune și nădăjduește să-l convingă pe Wilbur Wright s'o ia cu dânsul în aeroplan.

Defectele generale sociale.

Conferință ținută cu prilejul ședinței literare-artistice a „Reuniunei Femeilor Române din Cluj" la 31 Maiu, de Dr. Cassiu Maniu.

— Urmare. —

Intr'un stat particular aservirea merge mai repede, căci mulțimea nu e așa mare și mai repede e și ciocnirea de interese, fiindcă terenul pentru ambiție, pentru talent, pentru orice fel de energie e restrâns la mai modeste sfere și la mai puține. Subjugarea ușoară a voințelor e izvorul corumperei instituțiunilor juridice în statele desagregate. Greutatea insurmontabilă a corumperei voinței sutelor-milioane de oameni este garanța, că într'un stat universal atât morala politică cât și politica juridică își vor atinge puritatea lor, adecă prima condițiune a desăvârșirei lor. Dacă politica mare e aservită intereselor particulare urmează, ca să fie distruse pedecile ce stăvilesc tendența de stăpânire, ce iau dela o vreme acele interese. Astfel în Franța ovreizmul și francmasonismul distruge prin legiferare proprietățile bisericei catolicilor. In Anglia comercianții hotăresc asupra rezbelului și păcii. In Germania cultul Hohenzollernilor a făcut de a degenerat simțul demnității personale, a rușinei morale și a pudoarei publice în așa măsură, încât urmează după olaltă cele mai scârboase procese de desfrâu, de escamotare și de escrocherie.... ....In Rusia există un Țar și o armată. Dar că poporul să facă ceva progres ori invențiuni folositoare nu se știe. Acolo deja interesul particular dinastic a distrus și spiritul propriu al popoarelor și opiniunea publică. Rezultatul este un popor dejosit și continu asasin.

Din exemplele acestea se poate constata, că stările publice fiind tot mai rele și raporturile de drept sunt nesigure, fiindcă numai în o politică mare, întemeiată pe conștiința unității neamului omenesc, se găsesc adevărate garanțe juridice. Garanțele oferite de statele actuale există numai pe hârtie. Garantele drepturilor cetățenești și politice din aceste state nu apără pe cetățeni nici față de vărsări de sânge, cum s'a întâmplat în Ungaria la Aleșd, Pănade, Cernova. Astfel, că se poate constata dispariția apropiată a conștiinței de drept, dacă vor dăinui principiile de stat susținătoare actuale. Eu observ, după ce le combinez toate acestea, că chiar provedința însăși îndeamnă spiritele spre unificarea omenimei, învățându-o cum desagregarea ei în state eo ipso e începutul degradării demnității sale și piedeca organizării în onoare a societății. Și într'adevăr nimic nu poate dovedi starea îngrozitoare a omenirei, decât sutele-milioane de proletari în mijlocul bogățiilor așa zicând inepuizabile ale naturei și nimic nu tradează boala societății omenești mai cu siguranță, decât aservirea instituțiunilor juridice intereselor celor puțini puternici, bogați și fără conștiința humanității. Existența statelor particulariste actuale se bazează pe lipsa de conștiință, pe fudulie, amândouă urmări ale ignoranței. Națiunile numai prin formarea unității sociale omenești își vor recuceri onoarea neștirbită a personalității juridice.

III. Vom trece acum la capitolul socialiștilor, la partea economică a vieței sociale.

Eu cred mai departe, că în chestiunile celor mai mari interese ale vieții și ale sănătății, oamenii sunt de acord desăvârșit. Tot o așa armonie trebue să conducă viața practică și în privința măsurilor, dela cari atârnă viața și sănătatea oamenilor. Ce e deci cauza, că viața materială ce atârnă dela mijloacele materiale e așa de disconsiderată, încât proletariatul tot mai mult se răspândește? Ce e cauza, că omenii de stat nu observă ravagiile în viața oamenilor, cauzate prin absoluta desinteresare a statelor de azi în fața mizeriei a 65% din cetățeni? In Anglia cauza este, că ei au luat dreptul de proprietate dela Irlandezi și dela miseritatea locuitorilor în urma tirăniei de rasă. In Italia în urma certelor dintre Guelfi și Glubellini. In Germania în urma sistemului feudal german, ce s'a prefăcut în neo-feudalizm. In Ungaria prin lipsa concepțiunii etice de stat. In Rusia tot așa. In alte state prin dreptul pumnului.

După ce s'au făcut zguduirile aceste ale temeliei proprietății de pământ prin forță, prin înșelăciuni și prin hazardul întâmplării omenimea nu a putut sta pe povârnișul acestor fapte scelerate fără de a-l masca cu pomposul nume de stat, sub aparențele căruia se mențin la putere progeniturile celor mai scelerați oameni de odinioară. Dacă a fost crimă despoierea de pământ a Irlandezilor prin Cromwell, tot așa crimă este a nu restitui proprietatea de pământ colectivității omenești, dela care a fost răpită oarecândva prin tirănia intereselor particulariștilor.

Nu poate nimeni nega, că starea primitivă a țăranilor este a se atribui singur lipsei lor de mijloace materiale ce urmează din puținul lor ce-l au ca proprietate fonciară. Și oare nu este cea mai mare nedreptate, ca țăranii, cari prestează cel mai mare serviciu țării, fiindcă ei muncesc toată suprafața cultivabilă, să fie reduși tot mai mult a muri de foame în lipsa de pământ propriu, ce a fost luat din folosința colectivă printr'un sistem egoist și criminal obicinuit la popoare fără etică. Sistemul defectuos economic a fost totdeauna cauza dușmăniei eterne între oameni și popoare și e foarte natural, că sub influința legilor naturale ce pretind apărarea vieții, trebue să se schimbe sistemul economic particularist de azi, ca să dea loc recunoașterii fiecărui om la drept de proprietate, ca să nu i-se poată lua decât prin mijloacele întemeiate în libertatea morală și în legile dreptului privat.

Dar adânc înrădăcinată în convicțiunile despre om 'mi este părerea, că precum libertatea morală, tot așa și un drept privat ideal numai după organizarea unitară a omenimei este cu putință. Și aici am ajuns la acel punct al desvoltării gândirei noastre, din a cărei poziție înaltă putem vedea cum atârnă, *nu numai progresul ci chiar viața și sănătatea omului, ca individ, de formarea unei organizațiuni mari omenești politice.* Acest moment filantropic îndeamnă pe un Gladstone a-și ridica cuvântul contra atrocităților din Bulgaria, — pe un Björnson a adresa expresiunea celui mai sever oprobriu către un bărbat de stat hipocrit maghiar. Căci tot așa atrocitate este a lăsa frâu liber desmoștenirei omenimei sub titule pretențioase, ca și uciderea împreunată cu sânge.

Intoxicarea particularistă seculară de stat acum își culege roadele sale, Situația omenimei față de aceste principii impilătoare nevăzute se poate asămăna cu asfixiarea tendențioasă a unor victime adormite, cari nu pot ieși din încăperile lor la aierul pur ce îi așteaptă în abundanță. Incăperile acestea sunt statele particulariste, asfixiarea tendențioasă emanează dela adoratorii sistemului actual al intereselor particulariste, impilatorii sunt egoiști sensuali, cari se lapădă de omenime prin firea lor răpitoare și prin tăgăduirea drepturilor conștiinței morale a humanității. *Aceasta perseverare în sistemul de desmoștenire e contrară atât dreptății eterne, ca tot cela ce muncește să aibă și proprietate, cât și adevărului filozofic, că omul este numai instrument al scopurilor universale și prin urmare întru cât servește aceste scopuri într'atâta e îndreptățit a fi ajutat de către societatea omenească.*

Vedem dar, că și la aranjarea vieții după un sistem perfect economic, trebue să stăruim a ne cugeta și a lucra în interesul întregei omenimi, pentru ca să avem dreptul a zdrobi capitalismul și plutocratizmul actual. Adevărurile aceste evidente despre sceleratul sistem economic și despre disharmonia vederilor economice plutocratice cu legile cozmice chiar vor răsturna mai întâi omnipotența tiranilor inconștienți, cari dispun azi de armată și de bani. Căci vedem, că armata și banii sunt azi instrumentele satisfacerii egoismului. Baionetele susțin autoritatea celor deplasați socialmente. Banii reprezintă totul ce pot presta ei.

(Va urma).

Varietăți.

Pentru ca să fie și în ale învățământului originali *Japonezii*, au, încă din anul 1901, în *Tokyo, o universitate numai pentru femei.*

Ce e frumos în ideea conducătoare, care a dat naștere acestei noui instituțiuni în Orient e, că această universitate nu pregătește pentru îndeplinirea vre-unui rol social sau pentru a asigura un beneficiu, ci ea e întemeiată numai *pentru a promova cultura femeii* și are astăzi *500 de studente*, cărora li se predă pe lângă filosofie, morală, economie, politică, drept *și* igiena și economia domestică.

Sunt impuse regule severe pentru exercițiile fizice și igiena corporală și toate sunt păstrate cu sfințenie de aceste studente, pe cari nu le leagă totuși de școală nici titlurile și nici perspectiva vre-unui post în serviciul statului.

*

Toate stăruințele puse până azi în serviciul problemei *navigațiunei aeriene*, toate forțele, cari lucrează răslețe în această direcție, în Franța, vor fi reunite spre a aduce mai grabnice și mai precise rezultate.

Germanii au dat o pildă de solidaritate în această privință prin întemeierea societății de navigație aeriană și mai cu seamă prin deosebita preocupare ce au arătat față de încercările conaționalului lor Zeppelin, — iar Francezii la rândul lor dovedesc, că țin să-și dea partea lor de contribuție la stăruințele ce lumea civilizată pune pentru a ajunge la rezultate definitive sau măcar mai precise în domeniul acesta.

Societatea de navigație aeriană franceză tinde să grupeze într'un singur mănunchi toate forțele, cari au lucrat până acum răslețe. In fruntea ei se găsesc: distinsul biologist Quinton și savantul Marcel Desprez.

M.

Bibliografie.

Zilele acestea a apărut »*Raportul camerei de comerciu și industrie din Brașov pe anul 1907*«, cuprinzând toate relațiunile economice, comerciale și industriale din această circumscripție.

— »*O sară la stână*« idilă pentru piano de *Ciprian Porumbescu*, ediția nouă, prețul 1 cor.

ULTIME ȘTIRI.

Bulgaria — regat independent.

Sofia. 6 Oct. 1908. Biroul telegrafic bulgar anunță, că eri *a fost proclamat în Tĕrnova*, vechiul oraș de încoronare a Țarilor bulgari, *principatul bulgaria — regat independent* Proclamarea s'a făcut în prezența principelui, care sosise împreună cu familia princiară noaptea la Tĕrnova, și în prezența membrilor guvernului și a președintelui Sobraniei. Populațiunea a primit cu o bucurie nedescrisă proclamarea. Deși nu se crede în eventualitatea unui războiu, totuși s'au dat ordine, *ca armata să fie mobilizată.*

Sofia. 6 Oct. 1908. Deoarece proclamațiunea cuprinde în sine și anexarea Rumeliei răsăritene la noul regat, cercurile politice cred într'un iminent războiu cu Turcia.

Paris. 6 Oct. 1908. Știri autentice sosite aici din Sofia spun, că în Bulgaria stă gata pentru un eventual războiu o armată de 380.000 oameni (?!) împreună cu reservele, cari au fost deja convocate sub arme.

Constantinopol. 6 Oct. 1908. Dumineca spre Luni noaptea au sosit la palat mai multe telegrame din *partea Impăratului Wilhelm.* Marele vizir a fost imediat chemat la palat și a resolvat cestiunile, cari stau în legătură cu telegramele sosite. Deși Turcia pare a se încrede în pace, *totuși ea se înarmează.*

București, 6 Oct. „Viitorul" primește următoarea telegramă din Constantinopol: Poarta a trimis o notă marilor puteri prin care le face cunoscut, că în urma actului de rebeliune comis de poporul bulgar față de suveranitatea Turciei, *Sultanul a mazilit pe principele Ferdinand și a dat ordin lui Abdulah Pașa comandantul corpului de armată dela Adrianopol să între în Bulgaria și să pedepsească pe rebeli.* Mareșalul Eden-Pașa a fost numit generalisim al armatei.

Agram, 6 Oct. Comandamentul corpului de armată XIII a primit eri ordinul preaînalt *ca armata să stea gata pentru a trece în Bosnia.*

Constantinopol, 6 Oct. In urma proclamării Poarta va trimite peste graniță pe exarchul bulgar de aici și va încredința cu conducerea agendelor bisericilor bulgare pe patriarchul grecesc.

Cărți noi.

In institutul de arte grafice „*Minerva*" au apărut următoarele cărți frumoase:

Titu Maiorescu, „Critice", Volumul I, prețul 1.50 cor.

C. Sandu-Aldea, „Pescar de Islanda" prețul 1.50 cor.

Ludovic Dauș, „Iluzii" roman 1.50 coroane

Ion Bârseanul: „Dor pustiu". C. 1·50

N. Dunăreanu. „Răsplată" (nuvele). Prețul cor. 1.50.

I. L. Caragiale. „Momente, Schițe, Amintiri". Prețul cor. 2.—.

Adina Gr. Olănescu. „Cugetări". Prețul cor. 1·50.

Guy de Maupassant. „O viață" (umilol adevăr) traducere de *Em. Gârleanu.* Prețul cor. 2·—.

Cor. Moldovan. „Cântarea cântărilor". Prețul cor. 1·—.

Caton Theodorian: „Sângele Solovenilor". Cor. 1·50.

C. Sandu-Aldea: „Sfaturile unui plugar luminat", cărticica I-a. 50 bani.

Al. Cazaban: „Chipuri și suflete". Cor. 1 50.

Maria Baiulescu. „Extaz" (poezii). Prețul cor. 1.50.

M. Sadoveanu. „Dureri înăbușite" ediția II. Prețul cor. 2·—.

M. Eminescu: „Poezii postume", ediție nouă. Cor. 1·50.

Se pot procura și prin librăria „Gazetei Transilvaniei" în Brașov și a se adauge la fiecare porto 10 bani.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

„ALBINA" institut de credit și economii în Sibiiu.

AXII-a tragere la sorți publică

a scrisurilor fonciare de 5% ale **Institutului de credit și de economii „ALBINA"** a urmat **în 28 Septemvrie 1908** în prezența Domnului notar public regesc **Gavril Zágoni** și a doi membri din direcțiune și doi membri ai comitetului de supraveghiare al institutului. S'au tras, în valoare totală **de coroane 125.000** următorii numerii:

à K. 500: Nr. 8, 23, 28, 37, 150,i 174, 183, 210, 260, 278, 294, 304, 310, 353, 415, 426, 446, 453,

à K. 1000: Nr. 12, 69, 101, 114, 117, 152, 167, 207, 217, 255, 271, 272, 306, 308, 331, 373, 396, 420, 431, 460, 467, 478, 499, 509 526, 536.

à K. 2000: Nr. 39, 55, 85 141, 210, 220, 230, 282, 309, 338, 346, 367, 432, 435, 491, 512, 529, 566, 571, 639, 683 708, 724, 760, 772, 803, 965, 974, 982, 984 1001, 1038, 1056, 1122, 1201, 1205, 1229, 1263 1310, 1313, 1372, 1427, 1435, 1475, 1525.

Cu începere dela *1 Aprilie 1909* aceste scrisuri fonciare se răscumpără la *cassa institutului în Sibiiu*, la *Filiala sa în Brașov*, la *Wechselstuben Actien-Gesellschaft „Mercur"*, și la *Wiener Filiale der Zivnostenská banka pro Cechy a Moravu* în *Viena*; la *Ungarische Escompte und Wechsler-Bank* și la *Pester ungarische Commercial-Bank* în *Budapesta*, precum și la *Filiale der k. k. priv. oesterr. Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe in Triest*, în întreaga valoare nominală împreună cu interesele curente; însă se pot răscumpără și mai nainte ori-când prin escomptare, sau se pot schimbă cu alte scrisuri fonciare după cursul zilei.

Cu **1 Aprilie 1909** încetă interesele lor mai departe, și cupoanele de interese scadente mai târziu, dacă la prezentarea scrisurilor fonciare lipsesc, se subtrag din suma acestora.

Din scrisurile fonciare eșite la sorți la tragerile de mai 'nainte nu s'au prezentat încă pentru răscumpărara următorele:

à **1000 Coroane** Nr.: **86, 293 (1906), 397, 401 (1905), 427, 438.**

à **2000 Coroane** Nr.: **382, 585 (1905), 672 (1906), 1322, 1349 (1906), 1408.**

Sibiiu, în 28 Septemvrie 1908.

Direcțiunea.

Cursul la bursa din Viena.

Din 5 Octomvrie n. 1908

Renta ung. de aur 4%	110 50
Renta de coróne ung. 4%	92.30
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	81 25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	92 50
Bonurî rurale croate-slavone	93 50
Impr. ung. cu premiî	185 50
Losurî pentru reg. Tisei și Seghedin	1 4 15
Renta de hârtie austr. 4¹/₁₀	95 50
Renta de argint austr. 4²/₁₀	95 45
Renta de aur austr. 4%	115 35
Renta de coróne austr. 4%	95 80
Bonurî rurale ungare 3½%	86.70
Losurî din 1860	161 75
Acțiî de-ale Băncei ung. de credit	743 25
Acțiî de-ale Băncei austr. de credit	640 75
Acțiî de-ale Băncei austro-ung.	1775.—
Napoleondorî	19 09
Mărcî imperiale germane	117 35
London vista	239 32½
Paris vista	95 27½
Note italiene	95 10

Cursul pieței Brașov

Din 6 Octomvrie n. 1908

Bancnote rom.	Cump.	18.94	Vênd.	19.—
Argint român	„	18.80	„	18.90
Lire turcescî	„	21 40	„	21.60
Scris. fonc. Albine 5%		100.—	„	101.—

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. și până în 1 Oct. st. n. 1908.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·46 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·30 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Brașov la Bucurescî:

I. Trenul de persóne la óra 3·20 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 12·00 m. p. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
IV. Tren mixt la órele 7·47 séra.*
*) (care circulă numai la Predeal).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu Bereczk și Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·41 min. a. m.*
III. Trenul de per. la óra 3·05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 7·00 m. séra.*
(* au legătură numai la Szepszi-Szt.-György).

Dela Brașov la Zêrnescî (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 8·40 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 4 16 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 9 46 séra.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·12 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2·09 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 8 50 min. séra.

Dela Bucurescî la Brașov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dimin (numai dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu și Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4 55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. sera.

Dela Bereczk-Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghime la Brașov:

I. Trenul de persóne la óra 8.16 m. dim. (are legătură cu Ciuc-Sereda)
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la óra 6·33 m. sera.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·08 m. séra.
(* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zêrnescî la Brașov (gar. Bartolomeiu

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·39 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 7·07 sera.

Notă. Incepând cu 1 Iunie intră în circulațiune trenul direct Arad-Budapesta și trenul accelerat de diminéță Brașov-Budapesta.

Nr. 7415—1908.

PUBLICAȚIUNE.

Din causa pericolului amenințător al colerei proprietarii, administratorii de case și locuitorii sunt provocați de urgență să țină în cea mai mare curățenie curțile, umblătorile podurile, pivnițele, grajdurile, șopurile etc. și să golească în fie-care săptămână gropile de gunoiu.

Hotelierii, cârciumarii și proprietarii de cafenele au să desinfecteze pissoirile cu var stâns, să țină în mare curățenie pânzăturile de masă, tacâmurile și albiturile de pat și să spele cel puțin odată la săptămână podelele cu leșie ferbinte.

Organele polițiene vor controla executarea dispozițiunilor de mai sus și vor pedepsi sever pe contravenienți.

Varul stâns se pregătește în modul următor: 1 chilă de var nestins se înmoaie într'un litru de apă și după ce s'a răcit se amestecă cu alte 3 litre de apă. Varul stâns are să fie în totdeauna proaspăt.

Brassó, în 29 Septemvrie 1908.

347,2—4. *Căpitănatul orășenesc*

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.